

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre... 12 kor.
 Fél évre... 6 kor.
 Negyed évre... 3 kor.

*

A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulajdo-
 nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitlér sora 50 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
 NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
 könyvnyomtatás-fogadtatnak
 el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fillér.

Nagy emberek.

(—r.) Nagy és fejlett nemzetek virágaként áll elő a nagy ember, produktuma és mértéke mindennek, amire nemzete képes. Kicsi, fejletlen nemzetnek szinte próféta, aki vezeti, nagyra neveli fajtráját. Ezért minden nagy emberével többet veszít Magyarország, mint a nyugati államok bármelyike.

S noha úgy van, mégis — különös fátum — a mi nagyjainkat akkor ragadta el tőlünk az enyészet, amikor hivatásukat még nem töltötték be. Hogy a mai napnál maradjunk: Osztrócszagnak évek óta halódik egy embere: Crisp, de akár holnap, akár évekkkel ezelőtt zárná le örökre szempilláit, műve is, pályája is egész, az életét végigélte, ami kincse volt, mind oda adhatta nemzetének. A magyar nagy ember pedig elhal, egy perc alatt, mint Szilágyi, néhány hét alatt, mint Baross Gábor, pedig abból, amit óriási agyuk tervelt és amit kiklopsi karjuk elbirt, mi minden maradt még — megkezdetlenül is.

A bevégzett pályák, az egész művek ritkák nálunk. Széchenyi Istvánunk is töredék s ha keressük az egész műveket, szinte csak kivételként találunk rájuk. Deák Ferenc, Arany János, Andrássy Gyula, adjunk hálát a gondviselésnek, hogy ezeket a nagyokat egészen adta nekünk. Mégis csak végzetes szerencsétlenség, hogy a többiek csak kölcsönzi nekünk.

Ott, ahol kis nemzetek kifejlett hagyományokkal, kifejlődött iránynyal, ugyaszólván az általa lerakott sineken haladnak, az ilyen veszteség elviselhető. De mi lett volna a világból, ha a Napoleonok, a Bismarckok, Crispik derékban törnek meg, oly korszakban, amelyben a nemzetet vinni kell, nem pedig csak kormányozni s azoknak a nemzeteknek szerencséjük volt és konszoliditásuk kifejezett, a mienk csupa ragyogó kezdetből él és hirtelen fordulatokban keres menedéket. Kossuth Lajos soká élt, de nem dolgozta végig életét, az ő műve is kezdet volt, melyre hosszú trespédés után következett egy másik áldásos kezdet, a Deák Ferencé. Az ő műve az állandóság pilléreire lett építve, de csak államjogi mű, biztos létföltétel, melyen a nemzeti munka

egyéb oszlopait kellend lerakni. Nos, ebben az egyéb munkában üldözi Magyarországot a fátum: ebben a mi nemzetünk a kezdetek és a töredékek nemzete.

Kezdet, töredék. Folytathatja-e a nemzeti létben valaki, amit más kezdett? Egy Shakespeare megkezdett drámáját befejezheti-e akár egy Goethe? A pallért helyettesítheti a pallér, de a tervező, az alkotó művész koncepcióját vagy ő fejezi be vagy senki. Ezért is pótolhatatlan minden nagy ember, akinek nem adatott meg, hogy gondolatait végiggondolja, alkotásait maga tető alá vigye. S ezért is vigyázzunk, nagyon is vigyázzunk embereinkre, akiket már életükben is nagyoknak ismerünk föl.

Ugy látszik, mintha ebben a tekintetben nem maradtunk volna árvák. De jellemző és aggasztó, hogy akiket nagyoknak látunk, nem a mi időnk szüleit, hanem kivétel nélkül abból a korból valók, amelyből Szilágyi Dezső. Nem maga a kor termi nagyjait, akikre szüksége van, hanem az előzője. Ez az előző kor tele volt óriási konvulziókkal, a levégő is reszketett az eszmék és nagy célok forrongásától. Gyászos kor volt, de termékeny és ideális. Még a köznapi emberek is tele voltak nemzeti nagy eszmékkel. Ebben a nyugtalan korban, mély elnyomatásban, de tiszta nemzeti célok látásától megtermékenyítve születtek azok a férfiak, akiknek vállain a nemzet mai struktúrája nyugszik. Nyugszik szilárdan és mi bizakodva nézhetünk rájuk. De ahogy az előző kor ajándékozott meg bennünket a mi nagyjainkkal, ugyan micsoda bevégző eszme az, amelynek erjesztő, lelkesítő légköre képezzé tesz bennünket arra, hogy utódaink ne maradjanak nagy emberek nélkül?

Ez a kor, — ne nézzük le és ne becsüljük túl — tele van törekvéssel. De e törekvések nem vetik meg a lábukat a multon és nem tekintenek a jövőre. Ez a kor önmagának tűz föladatakat és magának él. Hasznos, józan és praktikus, elérhetetlen nem ismer, mivel még annyira sem tör a magasba, hogy lábujjhegyre álljon. A nemzeti lét nem forog kockán, a józan berendezkedés ideje ez s mint ilyen az ember magán aspirációinak a kora. Ez a mai kor kitünő vas-

utakat tud építeni, de a vasutat nem találja föl. Meg tud halni boldogtalan szerelem miatt, de hol születnék ma egy Grünwald Béla, aki a magyar nemzeti eszme miatt lövi magát föbe?

Ez a kor a közgazdaság jegyében él. Ne értsenek félre: jól teszi, kötelessége és a fejlődés rendje. De ez a közgazdasági törekvés csak cél és nem ideál, igénybe veszi az embereket, de nem lelkesíti őket; birokra készít, de nem harcra edz. Aki győz, meggazdagodik, akit legyőznek, csődbe megy. Egészében a nemzeti vagyoni egyensúlyára vezet, egyes részleteiben a privát ambíciókat szabaddítja neki a munkának és versengésnek. Elsősorban a magunk érdekeit szolgáljuk s a magunk gyarapodásából kalkuláljuk ki érde-meinket a nemzeti gyarapítás körül.

Micsoda nagy eszmének nevelhet ez a kor nagy embereket? Pedig a mult eszméi még nem váltak tette, még szükségünk volna az ideális irány ápolására, a közgazdasági józan törekvések ellátása mellett. Az utánunk következő generációnak is nyakába szakad majd a nemzeti-ségi harc, talán az alkotmányossági is. De a fiaink pályára nevelődnek és megtanulják első sorban: ne kockáztass semmit, ne mondj le semmiről s szeresd a hazát úgy, hogy hasznod legyen belőle.

A maga méhéből ez a kor nem szül ideált, hogy kötelességét a jövőre iránt mégis leró-hassa, az utánzásra van utalva. Ám a mintaképek kődőlnek s amíg közöttünk élnek, nem lelik igaz helyüket. Jó lesz megbecsülni azokat, akik még keservesen küzdenek a rájuk szakadó köznapi-ság ellen és jó lesz törekedni a fölismerésükre, sem-mint későn, a ravatalukon azon borongjunk és bánkodjunk, hogy félreismertük őket.

A váltóláz tanulmányozása. A belügy-miniszter rendeletben utasította a törvényhatóságokat, hogy a váltóláz tömeges föllépése esetén szakközvegeikkel tanulmányoztassák, hogy a megbetegedés és a vidék talajviszonyai micsoda összefüggésben vannak. Kutassák ki azt is, hogy milyen hatással vannak a betegség terjedésére a szunyog-tanyák, mert az újabb tudományos tapasztalatok bizonyítják, hogy a lázt a szunyogok és a moszkitók terjesztik. A miniszter jelentést kíván arról is, hogy a nép ismer-e a szunyogoknak ezt a káros hatását s hogy milyen sikerrel használják a járványos

A „BÁCSKA“ tárcája.

A SÄKKINGENI TROMBITÁS.

(Scheffel.)

(Ezen éposz hőse Kirchhof Verner, ki a harminc-éves haborn után élt szülővárosában, Heidelbergben. — Heidelberg egyeteme es varromja híres. E vár pincéjében hajdan állítólag 236,000 liter tartalmazó hordo volt.)

Te régi, szép Heidelberg,
 Te nagybecsültet.
 Nekár és Rajna mellett
 Nines több ily gyönyörű.

Telve vagy jó baráttal,
 Borral, bölcseséggel,
 Folyód ragyogó fodra
 Versenyez az éggel.

És jó az enybe délről
 Kikelet ide at
 S szövi neked virágból
 A csillogó rubát.

Bevéstelek szívembe,
 Mint más menyasszonyát,
 Mintha szerelmem volna,
 Neved úgy érzem át.

S ha szürnak a tövisek,
 Sivarak a napok,

Lovam megsarkantyúzva,
 Nekár völgybe futok.

(Az ifju Vernert gyámja az egyetemre járatta, de a Corpus juris (törvények gyűjteménye) nem ment a fejébe. Jobban érezte magát az iskola falain kívül, de nem sokáig, mert egy meggondolatlan csinje miatt, kiutasíták az egyetemből. Trombitája és kosaras markolatu rivokardjával Säckingenbe ment hát, a Feketerdőn keresztül. Eppen Fridolin napra — s mivel Säckingen város védszentje szent Fridolin — a körmenet idejére ért oda, melyen a város ifjú leányai mind résztvettek.)

Negyediknek a sorban
 Lép egy karesú szöke lány,
 Szöghajában viola —
 Fehér fátol az arcán,
 Amely úgy eltakarja,
 Mintha tel-zumara
 Rózsabimbón csillogna,
 Földre sított szemekkel
 Haladt Verner előtt el.
 S hogy ez megpillantotta,
 Akár a nap feyvetől,
 Szeme úgy elkaprza.

(A kastély urának leánya volt e hajadon. Verner éji zenét vitt neki. A kastély ura lelkes zenebarát lévén, kitudakolta a zenést és alkalmazta mint trombitást. Az ifju Vernernek jól folytak napjai — dalaival mindenkit felvidított. Margit is mindig több és több vonzalmat érzett iránta. Verner parasztdzölök ellen harcolva, kiváló érdemeket szerzett a kastély uránál. Ezen felbuz-

dulva, Margit szerelme tudatában, megkérte a kezét; a kastély ura nyersen utasítá el: „Mar el van ígérve.“)

Rangegyenlőség szokás nálunk
 S e szokás törvény nekem;
 Azért tanácslom az idegennek,
 Ne küszsön szilárd falou at soh'sem
 S egy úrhölgy kezéért eszedezni
 Egy trombitás soha ne merjen.

(Verner boldogsága meg van zavarva; kimegy a nagy világba s dalaiba önti nagy fájdalmát.)

Az életben, de rosszul van beosztva,
 Hogy a rózsá mellett ott a tövis
 S anire egy szegény szív vágyva-vágyott,
 Lemondhat róla, ha megreped is;
 Szemeidből olvastam ki egykor én,
 Hogy boldogság, szerencse int felém.
 Isten veled! Nagyon is szép lett volna.
 Isten veled! — Nem lehetett enyém.

Megismerem a gyűlölt, rút fájdalmat
 Én, nehéz próbát kiált vándorló,
 Csupa béke volt, miről álmodoztam,
 Mikor a sors uta feléd hozott.
 Csak veled, csak közödben, én szerelmem,
 Akartam átélni az életet.
 Isten veled! Nagyon is szép lett volna.
 Isten veled! — Ily szép nem lehetett.

Száguldoznak a felhők, dühöng a szél,
 Erdőn, mezőn rút eső vonul át,
 Bücsümhoz ez legjobban megfelelt épp,
 Az égalj szürke, mint a nagyvilág.

A nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi, valamint a kereskedelemügyi miniszter urak 94366—1899. szám alatt kelt magas rendelkezésére, illetve a temesvári m. kir. posta- és táviratigazgatóság 13158—1900. X/15. és 6065—1901. V/8. szám alatt kelt rendelkezésére való hivatkozással értesítjük a zombori, ó-becsei, hódásghí és kulai járás tek. tanügyi hatóságait és a tek. m. kir. postahivatalokat, hogy:

a FÓNAGY-féle

DUSTLESS

porlekötő és fertőtlenítő szer egyedül és kizárólag nálunk szerezhető be.

*—5

Felvilágosítással készséggel szolgálunk: WEIDINGER S. és ZS. nagykereskedők ZOMBOR.

Műkedvelői előadás. A csoponai ifjuság f. hó 14-én műkedvelői színi előadást rendez jótékony célra. Színe kerül Murai Károly „Huszárszerelmé” című két-felvonásos vígjátéka.

Egy kis statisztika. A m. kir. központi statisztikai hivatal „Havi közleményei”-nek legújabb füzeté szerint június havában a házasságkötés számaránya tekintetében az utolsó helyet 6 házasságkötéssel Baja városa foglalja el. Városi törvényhatóságaink közül a születések számaránya tekintetében Szabadka áll az első helyen és szaporodott legjobban, míg Baján a halálesetek száma föllépett a születéseket. Vármegyénkben 173 útlevelet adtak ki.

Aratási ünnepély és szocializmus. Klein Sándornak a mohácsi szigeten levő teleki gazdaságában, annak öröme, hogy az aratás szerencsésen befejeződött, ősi szokás szerint, arató ünnep volt. A szokásos ajándék átadása után, a munkaadó nagy bőkezűséggel megvendégelte aratóit. Mulatozás közben felbuzgalt a jó alkalom és meglehetősen beszédbe börtököltek az aratók a szocializmus réméről. Vagy száz munkás kalaplevévé, esküre emelt ujjal fogadta meg künn az Isten szabad ege alatt, hogy mindvégig hűek maradnak a szép magyar hazához és nem hallgatnak a lelketlen igazgatókra, sőt, ha egy közéjük téved, maguk fogják rá fölhívni a hatóság figyelmét. Az esküt tett munkások a bácskai Baracska községből valók, mely eddig erős fészke volt a szocialista mezei munkásoknak.

Vitatételek. A kalocsai egyházmegyéhez tartozó összes tanítók a felettes egyházi hatóságuktól az őszi gyűlésükre a következő vitatételeket kaptak meg kidolgozásra: „A testi fenyték kérdésével a közelmúltban nemcsak a szaklapok, de a napi sajtó is az eddig-nél sürűbben foglalkozott. Tekintve, hogy e részben különböző, egymástól nagyon is eltérő felfogás jutott kifejezésre, adassék elő: a) van-e a tanítónak joga testi fenytéket alkalmazni? b) ha igen c) a testi fenytéket a nevelésben minő erkölcsi eredményei lehetnek?” — Ezen kívül felőrai gyakorlati tanítás is kidolgozandó.

A vadászidény kezdete. Augusztus elsején megnyílt a vadászidény, ha egyelőre csak részben is. Augusztus elseje óta ugyanis törvényeink szerint szabad a vasár fogolyra és mar sok helyütt — a passzionatus vadászok szinte belathatatlanak tetsző pauza után — ropogott a puská. A vadászvilág öröme szolgáljon egyebeknél az a hír, hogy az idén a sikerült kölesek után a legpompásabb foglászásra lehet kilátás. A sergek nepesek és jól kifejeztek. Am tudjuk, hogy az igazi vadászt a foglyok nagyobb száma nem kápráztatja el, meisekli magát és mindenekefelett megkimen a fejletlen csapatokat. A tapsifülest is már csak néhány napig vedi a törvény. A mezők hosszafülvő lakójára augusztus 15-étől kezdve szabad vadászni. De, bar a törvény megengedi, alig lőnek meg ilyenkor a nyulakra; hadd erősödjék, hadd fejlődjék, annál nagyobb passzió hajtani agarral és löni telet a ropogós havon, amikor jobban is esik a nyulpecsenye.

A déli harangozás. Mikor 1456-ban a keresztény hadsereg Hunyady Janos és Kapisztrán Janos vezérlete alatt az Al-Dunánál gyűlékezett, hogy a II. Mohamed szultán fővezérlete alatt Belgrad ellen nyomuló török hadseregnek utjat allja és a keresztényseget és hazánkat megvédelmezze, Calixtus pápa elrendelte, hogy az egész keresztény világon delben harangozzanak s e harangszóra a nép imára kulcsolja össze kezét a keresztény fegyverek győzelméért. 1456. évi július 20-án a keresztény csapatok a török hadakat csakugyan tönkre vertek. A győzelem híret a pápa augusztus 6-án vette s ennek folytán meghagyta, hogy ez örömbír emlékei a déli harangszó örökkönörökke főtartassék. Ebből pedig kiviláglik, hogy magyar földön harangoztak először delre.

Mert visszaküldték a jeggyűrűjét. Kedden este harmnegyed tíz órakor egy budai vendéglőben egy fiatal aljarasbírő öngyilkosságot kísérelt meg, mert kisse viharos előete miatt, menyasszonya szülei betűtön visszaküldték leányukkal a fiatal ember jeggyűrűjét. A szomorú eset részletei a következők: Késérő Balazs, ki a zombori törvényszéknel is alkalmazásban állott, 28 éves újpesti aljarasbírő igen szerelmes egy Újpesten lakó előkelő postahivatalnok leányába. A kölcsönös vonzalom győzött a leány szüleinek ellenesén, par het óta már jegyben is jart a szerelmes pár. A fiatal bíró kisse mulatos hajlama a leányuk jövőjeert aggodó szülőknek sehogysem tetszett s addig addig aggalgalyoskodtak, míg vegre betűtön a völgenynek vissza is küldték a jeggyűrűjét. A fiatal aljarasbírőt a visszautasítás teljesen elkeserítette, s attól kezdve folyton mulatott. Kedden delelőtt nem is ment el a hivatalába. A delutánt Budán töltötte. Alkonyat táján soká jart-kelt a lanchidon, de úgy latszik meggondolta a dolgot és nem ugrott a vízbe, hanem elment az Iskola-utcában levő vendéglőbe és ott melibe lötte magát. A súlyosan sérült fiatalembernek a mentők nyújtottak az első segélyt s aztán az irgalmások korházába szállították.

Színház helyett cirkusz. O-Kanizsaról írják lapunknak: Szegény Thalia papjaira bizony-bizony rossz napok jarnak erre mifelénk. O-Kanizsan a városi képviselőtestület legutóbb megtagadta a játszási engedélyt csak egyetlen előadásra is, egy a városban atvonuló elegee szervezett színtársulattól, minden megokolás nélkül s dacára annak, hogy ilyenkor nyaron mégis népe-sebb a város a fiataiságtól, meg a vidéki vendégektől és hogy böles batarozatukat betetőzzék, pár napra rá egy szedett-vedett cirkusz-truppnak huzamosabb időre adtak helyhatóság engedélyt. Es O-Kanizsa publikuma csak úgy tudul a ponyvaalkotmányba és — horribile dictu — azt mondják a rossz nyelvek, hogy csak úgy épültek az ott latott produkciókon.

Két gyermek vízhalála. Az ó-kanizsamenti Tisza — mint tudositónk jelenti — egymásután követeli áldozatát. Rövid par nap alatt immár a második eset, hogy a szabadban fürdőzők áldozatul esnek a haboknak. A múlt szerdán Soti Lukács, az ó kanizsai polgári iskola reményteljes III. osztályú növendéke, a szabad Tiszában fürdővén, örvénybe van, az azt tartó gazda a hullamokban. Tetemet csak pár óra múlva találtak meg eltelentül. — Szőregből írják, Hegyesi Miklós tizenegy éves fiúcska többédmagával a község szelen levő mű-trágyagyár melletti árokban fürdött. Fürdes közben az úszni nem tudó Hegyesi Miklós egy mély árokba került, honnét nem tudott kilabálni, úgy, hogy a mély víz csakhamar elnyelte.

F. M. K. E. A felvidéki magyar közművelődési egyesület 1901. évi augusztus hó 27-én delelőtt 11 órakor Ó-Tátrafüred fürdőben, a gyógyteremben tartja meg XIX. évi rendes közgyűlését.

Trachoma tanfolyam. Dr. Feyer Náthán egyetemi tanár folyó hó 10-től kezdve a bács megyei orvosok részére trachoma tanfolyamot tart Szabadkán.

Tisztviselők ébredése. A tisztviselők országos mozgalmanak tordai helyi intéző bizottsága, a honnan a mozgalom kiindult, az országos kongresszus alkalmára a „Tisztviselők ébredése” címen egy olyan emlékkönyvet ad ki, mely mindenki előtt megvilágítja a mozgalom tisztségét és erkölcsi alapját. A felhívásból közöljük a következő részt: Különösen közzétesszük kartársaink Magyarországon több mint kétszáz előkelő városából és választókerületéből hozzánk beérkezett csatlakozási nyilatkozatait, melyekben a rég óhajtott vágyaink egyetértő akarattal jutottak kifejezésre. E könyv lapjain bocsatjuk a nyilvánosság elé mindazon adatokat, melyek kifejezésre juttatták a tisztviselők eső szavait; ítéljen a közvélemény, volt-e jogunk fajó sebeinkre rámutatni s midőn ezt tettük, tulleptük-e azon határokat, melyek keretein belül maradni hazafasságunk az államban elfoglalt hivatalos óhajunk követelése? Kérjük az ország minden részében megalakult társbizottságokat és kérjük az ügy iránt érdeklő kartársainkat is, igyekezzenek e könyvet megszerezni és az által miukat támogatni, hogy szent ügyünk igazát minden irányban dokumentálhassuk. A 10—12 ivre terjedő kötet ára 1 korona, postadíjjal pedig 1 korona 20 fillér lesz és augusztus hó második felében fogja elhagyni a sajtót. Gyűjtőknek öt példány után egy tiszteletpeldányt ajánlunk fel. Előfizetési pénzek és gyűjtővek a kiadó céghez küldendők f. évi augusztus 20-ig. A könyv esetleges tiszta jövedelme a Tordán alapítandó „Tisztviselők kör” alapjává fordítatik.

Cigányprimás segítése. Megmutatták a szabadkaiak, hogy van szívük, szeretik a jó cigányukat, aki országos névre tett szert: Piros Józsi. Nehez beteg a híres cigányprimás, aki éveig volt kedvelt, népszerű primása a margit szigeti zenekarnak és József főherceg is sokszor kiténtette. Otthon van most és sorvad a betegségétől a banda bánatára, amiben osztozik a bálás szabadkai közönség is. Néhány nap alatt közel 500 koronát gyűjtöttek a beteg primás számára, hogy gyógyításra vegett klimatikus gyógyhelyre utazhassék.

Talált erszény. Az „Otthon” kávéházban egy barna erszényt találtak. (De talán csak nem úresen? Szedő.) — Tulajdonosa ugyanott átvetheti.

Asszonyháború. Halálos kimenetelű verekedést provokált két petrovozellői asszony vasárnap a kubini vasáron. Szirvenyik Borbála és Marek Teréz, a kik együtt hordták a szappant és a paprikát a vásárra, nemrégiben összeveszték, mert Szirvenyik Borbála arra a felfedezésre jutott, hogy Marekné, aki özvegy asszony, elcsábította a ferjét. A két asszony azóta nem beszélt egymással s a vasáron is kikerülték egymást. A múlt vasárnap Marek Teréz előbb ért a vásárra s mire Szirvenyikné megerkezett, már minden hely el volt foglalva és csak Marekné mellett volt még egy kis tér. Szirvenyikné tehat kénytelen volt idetelepedni áruival. A két asszony azonban nem tudott sokaig békességben lenni egymás mellett. Hamarosan összeszólkoztak s azután birokra keltek és letették egymás haját, miközben Marekné egy marék paprikát szórt Szirvenyikné szemé közé. Erre azután vege lett a verekedésnek, de Szirvenyikné amint kimosta szeméit, megfenyegette Mareknét, hogy nem megy élve báz a vasárról. Szavát be is váltotta. Ejtéltájban, amikor már mindenki elcsendesedett a vásáron, Szirvenyikné belopódzott Marekné sátorába és az alvó asszonynak egy nagy könyhakest döfött az oldalába. Mareknét reggel halva találtak meg a sátor alatt. A gyilkosság gyanuja rögtön Szirvenyiknére irányult, aki azonban égre-földre esküdözött, hogy artatlan és csak akkor ismerte be a bűnét, amikor a csendörök a gyilkosságnál használt véres kést a batyujuk között megtaláltak. Szirvenyikné letartóztatott és a vizsgálóbíró megerkezéséig atadták az ottani járásbíroságnak.

A számárhurut gyógyítása. Egy német orvostanár, dr. Zangger Tivadar a gyermekek egyik legkínzóbb és legbuzamosabb ideig tartó betegsége ellen kifűtő gyógyhatású orvos szert talált föl. Dr. Zangger száz gyermekkel végezt kísérletet, a kik közül a legfiatalabb ket betes, a legidősebb pedig hat esztendő volt és gyögmódja mind a száz esetben sikeresen bevált. A legűtőbb gyógykezelés alatt álló gyermek mar az első huszonnégy órában jobban lett, köhögéstük csil lapult és ket három heten belül teljesen kigyógyultak bajukból. Eddigélé az egyedüli orvos szer abból állott, hogy a beteg gyermeket légváltozásra küldték, de a külső gyögmódnak ez a neme nem vezetett mindig a kellő eredményre. Dr. Zangger gyógyszer hydrochlor-savas kiűtő, a melyet vízben oldanak föl és étkezés előtt tejjel vegyítve adnak be a hurutos gyermeknek. Az adag nagysága a beteg korától és a betegség előrehaladottságától függ. A számárhurutos megbetegedés rendszert tüdőgyulladással szokott jarni, a mi ellen viszont dr. Zangger borogatással egybekötött speciális gyögmódot alkalmaz. A borogatást éjjelre a gyermek mellére teszik és három óránkint megújítják. A német orvostanár gyógyszerere nagyfontosságú a gyermekgyógyászati tereben, de azért ajánlatos — mint hogy általánosan még nem próbálták ki az orvosság artalmatlanságát és mivel a közönség még nem ismeri akceptálásainak módozatait — használata előtt külön kikérni az orvos véleményét.

Honvédlovak kiköcsönzése. A honvédlovak jó részét megbizható gazdáknak ingyen szokták kiköcsönözni, azzal a kötelezettséggel, hogy azokat a tavaszi szemlen bemutatni tartoznak s évente gyakorlatra állítják. Mozgósítás esetén azonban a honvédlavat azonnal be kell szolgáltatni. Öt év után a ló a gazda tulajdonába megy át; ha azonban a ló tartása ellen, bar csak egyszer is kifogás volt tehető, a tartási kötelezettség hat év, vagyis ily esetben csak hat év után megy át a tulajdonába. Öt év után, ha a ló még katonai szolgálatra alkalmas állapotban van, az azt tartó gazda 600 koronát kap, azzal a kötelezettséggel, hogy további öt évig tartassa, gondozza, a tavaszi szemléken bemutatassa, évente gyakorlatra állítsa és mozgósítás esetén azonnal beszovaltassa. E második öt esztendő eltelte után, ép úgy mint az első esetben, a gazda tulajdonába megy át a honvédló. Legközelebb több honvédló lesz kiköcsönözve, melyre előre is felhívjuk a gazdák figyelmét.

A szerencsejátékok ellen. Nem a kávéházi ferbli és makaórol van szó, a miket nagyban úznek városunkban is, hanem az országos vásári szerencsejátékokról, amelyeknek tildzésére a belügyminiszter most rendeletet adott ki. Ezen rendelet szerint tilosak a következő szerencsejátékok úzése: báb (hordozható) teke-láb, golyó (szines golyó játék), baba (szines baba) játék, monako, mariandli, kirbusz, eseldobás, (kör, kárka és lemez eseldobás).

Jámor pénzhamisító. A szegedi törvény-széki tárgyalásokból kiemelkedett egy pénzhamisítási pör, melynél artatlanabb nem igen kerül bíróság elé. Czikk Ferenc bácsvaskuti földműves egy lelketlen gabona-uzsorás úzelméi következtében elvesztette 16 ezer koronát érő vagyonát s bánatában hamis pénzt akart gyártani. Gondolta, legszebb az ezüstforint, ha ólomból kiformá-lódik. Sárból formát gyűrt, s ólombanál beleöntötte egy szódavizes üveg felolvasztott onját. A forint nem sikerült s Czikk ekkor az egész készlettel feldobta a padlásra. Egy évvel utóbb tűz ütött ki a házban s a hatóság emberei megtalálták a bekormolódott bűnjeleket. A szegedi törvényszék előtt lefolytatott tárgyaláson vád-lott azzal védekezett, hogy ő nem pénzt, hanem nyak-lánchoz való pénzformát akart csinálni, mert így vélte sanyaru sorsra jutott életét eltengetni. A védő azt bizo-nyította, hogy a forgalombahozási célzatra elegendő bizo-nyíték nincsen s az eszköz sem volt a hamispénz-gyártásra alkalmas. A törvényszék erre az állaspontra helyezkedett s a vádlottat fölmentette, mire az ügyész is belenyugodott.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

2501. szám. 1901.
Gubacseldási hirdetmény.
Alulírott erdőhivatal részéről közhírré tétetik, hogy a bezdáni erdőgondnoksághoz tartozó bácskai, béreg-hszántovai, kolluthi és bezdán-monostorszeghi Kigyoson inenni és tuli erdőekben, az apatini erdőgondnoksághoz tartozó és még el nem adott kemény erdőben, továbbá a doroszlói és palánkai erdőgondnokságok összes ke-mény erdeiben található ez évi gubacstermés az apatini m. kir. erdőhivatal iródájában **1901. évi augusztus hó 21-én delelőtt 9 órakor** megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Az árverési és szerződési feltételek az alulírott hivatal és az illető erdőgondnokságoknál a szokásos hivatalos órákban megteudhatók.
Apatinban, 1901. évi augusztus hó 5-én.

M. kir. erdőhivatal.

Pályázat.

Prigl.-Szt-Iván községi elemi népiskolánál ujonan szervezett osztálytanítói állásra ezennel pályázat nyitattik. Evi jövedelem: késpzépben 730 korona, lakbér fejében 120 korona és faátalány címen 50 korona. Ezen állásra pályázhatnak tanítók és tanítónők egyaránt. A megvá-lasztott tartozik a mindennapi és a gazd. ism. iskola egyik osztályát tanítani; tanítónő választás esetén, ő ezeken felül még a III. és IV. osztály leányövendékeit kézimunkára tanítani köteles. Tannyelv: magyar. A pályázók felkértenek, hogy törvényesabba felszerelt kér-vényeiket **augusztus hó 20-áig** a helybeli községi iskolásokhoz küldjék be.

Prigl.-Szt-Iván (Bács-Bodrogh m.), 1901. aug. 2-án.

2—1 **Az iskolaszék.**

Egy jó házból való fiú **tanoncul** felvétetik **Trischler Ferenc** rőfös- és rövidáru-kereskedésében **Hódsághon.** 4—3

951. szám.
kig. 1901.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bukin községben folyó évi szeptember hó 1-től 1902. évi június hó 30-áig terjedő időre községi írnök-végrehajtói állás jött úresedésbe, ezen állás 66 korona 66 fillér fizetéssel havi előleges részletekben van egybekötve.

A pályázni kívánók kérvényüket alulírott elűjáró-sághoz **folyó évi szeptember hó 1-ig** nyújtják be. Bács-Bukin, 1901. évi augusztus hó 4-én.

Diks Lajos, jegyző. 3—1 **Schmidt D.,** bíró.

2342. szám.
kig. 1901.

Pályázati hirdetmény.

A b.-kulai járásba kebelezt Kis-Kér községében lemondás folytán úresedésben levő, egyszer már meg-hirdetett és évi 600 koronával javadalmazott írnöki állásra ismételten pályázatot hirdetek.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi augusztus hó 20-áig** annál is inkább nyújtják be, mert az azontul érkezöket figyelembe nem fogom venni.

B.-Kula, 1901. évi július hó 30-án.

Dr. Széchenyi, főszolgabíró. 3—3

Meghívás

a bácsalmási takarékpénztár részvénytársaság 1901. évi augusztus hó 27-én d. e. 9 órakor BÁCSELMÁSON az intézet saját házában tartandó rendkívüli közgyűlésére.

Elintézendő tárgy: Az intézet működési időtartamának meghosszabbítása iránti határozathozatal.

N. B. Azon t. részvényesek, kik e közgyűlésen részt venni szándékoznak, szíveskedjenek részvényeiket, illetve meghatalmazásaikat az intézet pénztáránál legkésőbb f. évi augusztus hó 25-én délelőtt 12 óráig letenni.

Bács-Almásan, 1901. évi augusztus hó 4-én.

Az igazgatóság.

1111. szám.

kig. 1901.

Pályázati hirdetmény.

Kucura községben lemondás folytán fűresedésbe jött gyalogos rendőrvetetői állásra pályázat nyitattik, mely állással havi utólagos részletekben kijáró 800 korona évi fizetés van egybekötve s a ruházatot és felszerelést is a község adja.

Folyamodó tartozik igazolni, hogy:

- 1. magyar állampolgár, 2. vedköteleztségének eleget tett, 60 évesnél nem idősebb s testileg ép és egészséges, 3. a magyar nyelvet beszéli s azon írni és olvasni tud, 4. előlete és jelenlegi erkölcsi magaviselete kifogástalan.

Kiszolgált csendőrök és altisztek előnyben részesülnek.

A kellőleg felszerelt kérvények folyó évi augusztus hó 20-ig alulírt eljárással nyújtandók be.

Kucurán, 1901. évi augusztus hó 5-én.

Juhász Sándor, Göttel Jakab, aljegyző. 2-1 bíró.

Arlejtési hirdetmény.

A zombori ipari hitel és „Arucsarnok szövetkezet” mint az országos központi hitelszövetkezet tagja, Zomborban a tulajdonát képező bajai-uti Arucsarnok épületét újra illetve tovább építteti, az építési munkálatok biztosítására a szövetkezet Kossuth Lajos-utca 154. szám alatti helyiségében 1901. évi augusztus hó 15-ik napja délelőtti 10 órájára zárt irasbeli és szóbeli nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Kiküldési ár 22117 korona 49 fillér, melynek 50%-a a zárt ajánlatokhoz csatolva nyújtandó be, míg a szóbeli arlejtésben résztvevők a szövetkezet pénztáránál banatpénzben letenni.

A műszaki tervek és építési feltételek a szövetkezet hivatalos helyiségében bármikor megtekinthetők.

Zombor, 1901. évi augusztus hó 2-án.

2-2

Az igazgatóság.

Pályázat.

A rigyicai r. kath. iskolaszék egy tanítói állásra folyó évi augusztus hó 20-ig pályázatot hirdet. Ezen állással összekötött fizetés 960 korona. A pályázóktól megkívántatik a magyar és német nyelv tudása és az orgonálásban való jártasság. A megválasztott tartozik az iskolaszék által kijelölt osztályt vezetni, ismétlő iskolát tartani, a kántornak körmenetek, nagyheti szertartások és ünnepeles zenes mitek alkalmazásával segíteni s öt betegség vagy indokolt távolléte esetén helyettesíteni. Az állás f. évi szeptember hó 1-én foglalando el, mely naptól kezdve a fizetés is folyósítottatik. Orgona és enekproba kedvezert személyes megjelenés kivantatik. — Kellőleg felszerelt nyomdai megjelenes kivantatik. — Kellőleg felszerelt nyomdai megjelenes kivantatik. — Kellőleg felszerelt nyomdai megjelenes kivantatik.

1621. szám.

kig. 1901.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Vaskút községben leköszönés folytán megfűresedett évi 600 korona, utólagos havi részletekben felveendő készpénz fizetéssel javadalmazott rendőri állásra pályázat nyitattik.

Felhívtnak pályázni szándékozóik, hogy sajátkezüleg írt s szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi augusztus hó 15-ig alulírt eljárással annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkező folyamodások figyelembe vételét nem fogadják.

Megjegyeztetik, hogy a ruházatot a megválasztandó sajátjából tartozik beszerezni, míg a felszerelést a község adja.

Kelt Bács-Vaskuton, 1901. évi július hó 31-én.

Szatmáry József, Bermüller József, jegyző. 3-2 bíró.

Árverési hirdetmény.

Petrovác községe határában az 1883. évi XX. t. c. §-a értelmében gyakorlandó vadászati jog 1902. évi január 1-től kezdve 6 egymasutáni évre a f. évi július hó 29-én tartott árverés eredménytelensége folytán ez évi augusztus hó 12-én délután 3 órára kitűzött újabb nyilvános árverésen, Petrovác község-határában berbe fog adni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában bármikor megtekinthetők.

Petrovác, 1901. évi augusztus hó 4-én.

2-2

Az elüljáróság.

3806. szám.

kig. 1901.

Pályázati hirdetmény.

A b-kulai járásba kebelezett Torzsa nagyközségben fűresedésben lévő és évi 600 koronával javadalmazott irnok-végrehajtói állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket hozzám legkésőbb f. évi augusztus hó 20-ig annál is inkább terjesszék be, mert az azontul érkezőket figyelembe venni nem fogom.

B-Kula, 1901. július hó 30-án.

Dr. Széchenyi, főszolgabíró.

3-3

Vendéglő bérbeadás.

Folyó évi november hó 1-től a Zsibory Antal-féle jóhírnévnek örövendő vendéglő kiadó, esetleg kedvező fizetési feltételek mellett szabad kézből eladó. A ház magánlakásnak is átvehető. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos Zsibory Antal, Zombor, megyeház-tér.

Eladó birtok.

Első osztályu egy tagban lévő 30 hold szántóföld, melyen 10 öl gazdasági laképület és 1 1/2 öl 7 éves honi termő szőlő van, a községtől 1/4 órányi távolságban fekszik, szabad kézből örök áron eladó. Ára 24000 korona. Az ingatlanon 12000 korona amortizációs kölcsön van bekebelezve 4 1/2%-os kamattal, mely tovább maradhat. Közlebbi adatokat vagy felvilágosítást Bokor Izso alsó-kovili lakos ad. Az ingatlan az alsó-kovili határban fekszik.

4222. szám.

kig. 1901.

Pályázati hirdetmény.

A b-kulai járásba kebelezett B.Keresztur nagyközségben lemondás folytán megfűresedett és évi 720 koronával javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket hozzám legkésőbb f. évi augusztus hó 20-ig annál is inkább nyújtsák be, mert az azontul érkezőket figyelembe venni nem fogom.

B. Kula, 1901. évi július hó 30 an.

Dr. Széchenyi, főszolgabíró.

3-3

Hirdetmény.

Tulajdonunkat képező 98 hold és 57 hold I-ső rendű, legkitünőbb minőségű szántóföld, mindkettő tagos birtok, továbbá téglagyár, ugyancsak I-ső minőségű 10 hold földdel, azonnal eladó.

Érdeklődőknek készséggel nyújtunk felvilágosítást.

„Beremendi kölcsönös segélyző-egylet mint szövetkezet” igazgatósága

Beremend (Baranya megye).

15-5

498. szám.

1901.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróság 1901. évi V. 419. számú végzése következtében dr. Jovánovits József zombori lakos ügyvéd által képviselt Pfeiffer János és társa sztanisicsi lakosok javára Odry János és társa sztanisicsi lakosok ellen 500 korona és járulékal erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 867 koronára becsült kocsik, lovak és butorneműekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróság V. 419/2. 1901. számú végzése folytán 500 korona tökéketelés, ennek 1901. évi január hó 31. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 92 kor. 80 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Sztanisicson adósok lakásán leendő eszközölsére 1901. évi augusztus hó 22-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozóik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Kelt Zomborban, 1901. évi augusztus hó 2-án.

Styrum Mór, kir. bir. végrehajtó.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvendőjéből.

Üzlethelyiség-változás. Van szerencsém igen tisztelt vevőim és a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy cipő-üzletemet Kossuth-utca, Koszanits-féle házba tettem át, a volt Bondy Arnold-féle helyiségbe, ki viszont ruharaktárával az en üzlethelyiségembe átköltözött. Uj helyiségemben cipész-műhelyt is fogok berendezni, miáltal abban a helyzetben leszek, hogy mértékszerűen megrendeléseket is gyorsan, szolidan és a legszebb kivitelben teljesíthessek. Raktáromban mint eddig, ugy ezután is nagy választéku és a legfinomabb izlésnek megfelelő kész árut fogok tartani. Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy tisztelt vevőim 29 év óta belem helyezett b. bizalmát ezentul is jó és megbízható aruk, mersékelt árak mellett, kiszolgálta tása által jövőre is kiérdemeljem és fenn tarthassam. Halásan köszönöm eddigi belém helyezett b. bizalmukat, kérem engem ezután is minél számosab rendeléssel megtisztelni 3-1 Kiváló tisztelettel Holländer József.

EGYÉVES ÖNKÉNTÉSEKNEK, valamint tűzoltóknak egyenruhát teljes felszereléssel, továbbá mindennemű egyén- és polgári ruhát jutányosan készít, illetve szállít, valamint javításokat olcsón és pontosan elfogad Knippl János, polgári és egyenruha szabó Zombor, bajai-utca a nagy szerbtemplom mellett.

Toronyórák, városi, lakotanyai, vasuti órákat ajánl legjobb kivitelben, legolesobb aron és jóállással 4-4 MAYER KÁROLY utóda MÜLLER JÁNOS államilag kedvezményezett első magyar vaspálya-, épület- és toronyóra-gyára gazberendezessel Budapest, VII., Kazinczy-utca 3. (Dohány-utca sarkán). Alapítási év 1844. Képes árjegyzéket és költségterveket ingyen és bérmentre küld. Kész toronyórák raktáron.

859. szám.

1901.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróság 1901. évi V. 848. számú végzése következtében dr. M. Katka prágai lakos ügyvéd által képviselt Bruckner József és Söhne prágai cég javára Lukács György gyulafalvai lakos ellen 313 kor. 80 fillér és járulékal erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 960 koronára becsült gépekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróság V. 848/2. 1901. számú végzése folytán 313 kor. 80 fill. tökéketelés, ennek 1901. évi március hó 31. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 67 kor. 51 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Gyulafalván adós lakásán leendő eszközölsére 1901. évi augusztus hó 23-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozóik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Kelt Zomborban, 1901. évi augusztus hó 2-án.

Styrum Mór, kir. bir. végrehajtó.

ELŐFIZETÉS... Egy lap szellemi... küldemények... nek, anyagilag... nosnak...

Egyes szám a

Agráriusok

(P. C.) Károly sokkal nagyobb... előrelátható hatá... mények menetét... az befolyásolni... kivált az ország... s nem egyes osztal...

Szél Kálmán körülrta gazdasá... tése ellen senki s... dacára rendkívül... kában az agrárius... offenzíva hatásai... inkább azért, hog... gyék be a helyes... előtt arra utalun... mezőgazdaságot le... közgazdaságnak a... mezőgazdasági kör... helyreállítása után... a kereskedelem... merkantilisták volt... hangoztatták, hog... kereskedelem táj... nyagolni nem szab... A tulajdonképeni... lentkeztek szólás... való jóakarattal... törekszenek, óriási...

Az a jóakarata... pitani, véletlensége... értékesítését köm... károsítása nélkül... lárdítani akarja, h... járadékot, a meg... hozzon, szóval, le... kozók kellemes, m... Merkantilista köm... vetést sem tették... vasutat építettek s... megkészsereződöt... nálisok építését... mezőgazdaság ért... sem nézte kaján s...

A „BAO

Rózsát lelt... Leveler... Nines olyan... De talan... Vagyó szem... Hogy a sziv...

Szép a lány... Bibor hajnal... Hogyha sziv... Szívem dob... Addig nezt... Nyugalman...

A „SZÉP ASS

Fényes tör az em... Gyakran megsebz... Ez nem irázis... Arany pohárban... A ki az aranyk... a férfinak az arca pi... relem, a csábító mos... véret, kidagasztja az... arcára testi az élet ro... esomba...